

Leto III.

Izhaja vsako soboto
Letna naročnina
znaša Din 25,—,
za inozemstvo 40 Din

NA MEJAH

Štev. 23.

Ček. račun št. 12.886
Telefon Jesenice 625
Uprava in uredništvo:
Jesenice, Krekov dom

LIST ZA GOSPODARSTVO, PROSVETO IN KULTURO

Jesenice, 12. novembra 1938

KID proti slovenskemu narodu!?

Ob zadnjih redukcijah delavstva.

Z gornjim naslovom smo napisali na naslov KID silno hude besede. Takih besed resnično nismo vajeni trositi ob vsaki priliki, čeprav jih je razumeti samo v smislu, kakor je v naslednjem razmotrivano. Da nam ne bi kdo očital, da mečemo izraze na papir, ne da bi vedeli, kaj hočemo z njimi prav za prav povedati, naj ugotovimo najprej nekaj dejstev, katera tudi mi poznamo in jih hočemo v polni meri upoštevati.

1. Na Jesenicah ima tako imenovana KID eno največjih industrijskih podjetij ne samo v Sloveniji, ampak v vsej državi. Lastnik tega podjetja je v glavnem g. A. Westen. On ima vloženega največ kapitala. On je omogočil s svojim kapitalom veliki jeseniški obrat v enem najbolj zavednih slovenskih krajev na visokem Gorenjskem.

2. V tem obratu je zaposlenih stalno več tisoč delavcev, sinov našega slovenskega naroda, na boljnjih položajih pa sorazmerno veliko število tujerodcev, ki s svojimi rokami in razumom pomagajo kapitalu, da se množi ali da se vsaj ne krči, — na drugi strani pa služijo ti delavci sebi kruh. Mirno lahko rečemo, da reže g. Westen v tem smislu deset tisočim vsakdanji kruh. Več deset tisoč sinov in hčera našega naroda in tudi tujerodcev smatra njegovo podjetje za krušno mater.

3. Tretji činitelj pri tem podjetju je država in vsakokratna oblast. Ta daje lastnini gospoda Westna in vobče KID, kakor vsakemu drugemu državljanu, zakonito zaščito. Oblast s svojimi naredbami in koncesijami lahko izdatno pomaga vsakemu obratu. KID bo morala priznati, da je take zaščite in naklonjenosti v polni meri deležna. Ta državna pomoč in naklonjenost bo najbrž znatno večja kakor pa vrednost davkov, ki jih KID plačuje državi. Tudi je res, da je oblast podjetju naklonjena zato, ker podjetje preživlja državljane in ljudi, ki jih zastopa ta oblast.

Glede prve točke, kam gre prirastek kapitala, kako ga KID porabi, nočemo ničesar reči, in namenoma nočemo nič reči v zvezi z naslovom tega članka. Še daleč si ne domišljamo, da smo mi prvi poklicani o tem razglabljeni. Zlasti ne gremo tako daleč, kakor to storijo mnogi, ki so pri KID v službi, da bi g. Westnu in vobče KID odrekli lastninsko pravico.

Če smo zapisali naše naslovne besede, smo jih napisali zaradi druge in tretje točke.

K drugi in tretji točki se pa hočemo vsekakor jasno izjaviti. V teh dveh točkah smo omenili, da je KID odvisna tudi od našega slovenskega naroda in od zastopstva slovenskega naroda. Slovenski katoliški narod je hvaležen pravičnemu kapitalu, iz katerega izvirajo tudi njemu dobrote. Ta narod se pa zaveda, da ima pravico zahtevati, da je kapital, ki je posejan na naši

slovenski zemlji, pognojen za uspevanje z žulji slovenskih rok in zalit s potom raz slovenskih obrazov, nasproti njemu vsaj pravičen, če že ne naklonjen.

Mi iz dosedanje zgodovine ne moremo KID-i priznati, da bi bila kdaj odkritosrčno naklonjena večinskemu slovenskemu narodu. Na podlagi ravnanja KID smo morali imeti vedno občutek, da je KID slovenskemu katoliškemu narodu in seveda zlasti njegovemu delavcu, ki je izšel iz tega naroda, nenaklonjena. Namesto da bi bila našemu narodu dobrohotna krušna mati, je v resnici rezala našim delavcem kot skopa mačeha le tanke skorjice kruha.

Daleč smo od naivne zahteve, da bi naj KID morda podpirala politiko večinskega slovenskega naroda. Sicer taka zahteva ne bi bila nenaravna. Toda mi se popolnoma zadovoljimo, če g. Westen prepove KID-i podporo politike, ki je večinskemu slovenskemu narodu nasprotna in vsemu narodu kvarna.

Do danes, do redukcij v zadnjem tednu, ko je bilo odpovedano spet delo do 100 delavcem, se ne moremo otresti suma, da je KID v službi nam sovražnega gibanja. KID naj nikar ne zahteva, da naj prinesemo iz arhivov zgodovine vsa dejstva, ki ta naš sum močno podpirajo. Z iskanjem takih dokazov bi imeli lahko delo. Pomislimo samo na sledeče. Skoraj vsa odločilna mesta pri KID so v rokah vidnih in agilnih nasprotnikov slovenskega večinskega naroda. Na nobenem važnem mestu pri KID ni našega človeka. Ali se more potem naš slovenski delavec dobro počutiti v tovarni KID? Le prenaravno je, da je preziran in zapostavljen. Zanj ni izgledov za napredovanje. On je prvi na vrsti, ko pridejo odpusti. Kako vse drugače se počutijo v prostorih KID ljudje, ki nosijo, če že ne v srcu, pa vsaj na prsih znake izkoreninjenosti slovenskega naroda. Ti ne potrebujejo nobene organizacije za svojo zaščito, razen morda zaradi lepšega. Po vsem tem ni čudno, če na Jesenicah še životari protinarodna JNS organizacija kot edina v državi, ki še ni umrla. Ali mar mislite, da raste na Mirci ali na Mežaklji tako čudodelno zelišče, ki ohranja ta brezdušni organizem pri življenju? Ali je pa morda voda Save v bližini njenega vira taka, da daje življenje mrtvim? Ne eno in ne drugo. Razloge bo treba iskati v gornjih naših izvajanjih.

Redukcije, ki so prišle v času in na način, ki spet potrjuje naša izvavanja, so nas privedla do tega, da spregovorimo zadnje besede. Slovenski narod apelira najresneje na lastnika KID in njenih podjetij g. Westna. Mi smo prepričani, da on nima interesa, da bi njegove tovarne bile trdnjave v borbi proti slovenskemu narodu. Mi smo tudi prepričani, da ima on moč in zna najti pota,

Za volitve

Shodi na Jesenicah. V nedeljo 6. novembra so bili na Jesenicah kar 5 zelo dobro uspeli politični shodi. Najmogočnejši je bil sestanek zaupnikov JRZ iz radovljanskega okraja. V Krekovem domu se je zbralo ob dveh popoldne do 200 naših agilnih mož in fantov. Zaupnikom se je najprej predstavil naš kandidat dr. A. Šmajd. Navdušen aplavz je dokazal, da uživa kandidat v vsem okraju popolno zaupanje. G. dr. Šmajd je zaupnike opozoril na važnost volitev in podal navodila za volilno borbo. Navodila so posamezni zaupniki prejeli tudi v pismeni obliki. Veliko navdušenje je izzvala izjava župana iz Bohinja g. Rozmana, ki je v svojem imenu in v imenu svojih številnih prijateljev v boh. kotu izjavil, da bo ves bohinjski kot kot en mož volil dr. Albina Šmajda. To izjavo je podal zaradi tega, kot je sam izjavil, ker mu hočejo sovražniki našega gibanja podvaliti namene, ki jih ni imel, da bi se od volitev abstinskiiral. Na zboru so se nato določili sestanki in shodi za ves okraj. G. kandidat bo vsaj na en shod prišel v vsako občino. Zaupniki so prejeli nato velike volilne lepake za kandidatno listo ministrskega predsednika g. dr. Milana Stojadinovića. Kaplan g. Godina je zborovalce opozoril na zadnje odpuste delavstva pri KID na Jesenicah in na Javorniku. Zbor je z vso ogorčenostjo protestiral proti tem odpustom in soglasno sklenil, naj se zadeva brzojavno sporoči g. ministrskemu predsedniku dr. Stojadinoviću, našemu voditelju ministru g. dr. Antonu Korošču ter ministroma dr. Kreku in dr. Cvetkoviću. Banu g. dr. Natlačenju pa se pošlje posebna pismena spomenica.

Ob 5 pop. tega dne je bil shod v dvorani župnišča na Gosposvetski c. Govorili so g. dr. Albin Šmajd, banovinski svetnik g. Peter Arnez ter namestnik kandidata g. župan Tine Markež. V

razgovoru z zborovalci se je pretresal položaj z ozirom na volitve. Pri pombe mnogih zborovalcev so pokazale, da je razpoloženje v korist liste JRZ kar najboljše.

Ob 8 zvečer je bil politični sestanek na Hrušici. Dvorana Prosvetnega društva je bila polna hrušičkih volilcev — železničarjev, kmetov in delavcev. Tudi tu so govorili isti gospodje kot na Jesenicah. V razgovoru so bili napravljeni sklepi za nadaljnje delo za volitve. Zaupniki JRZ iz Hrušice in obče hrušički volilci so pokazali največjo vnemo za volilno borbo.

Nesložna opozicija. Nenaravna mešanica federalistov, centralistov, fašistov, komunistov in socialistov se še ni znašla. Kljub sestankom še vedno ni jasno, koga bodo postavili za kandidata. Če poslušamo razgovore na njihovih sestankih, vidimo, kakšna napspružena načela vlada jo v združeni opoziciji. Človeku se res poraja vprašanje, ki ga je na sestankih JRZ preteklo nedeljo povedal odlični poznavalec pol. razmer in ki se glasi: »Jaz res ne vem, kako bi bilo, če bi zmaga opozicijska lista in bi prišla na vlado sedanja združena opozicija: Ali bi Maček takoj zaprl Živkovića — ali Živkovića Mačka, ali bi komunisti obesili Živkovića ali Živkovića komuniste.« Res, za tako listo (opozicijsko) bo težko najti kaj prida glasov. Toliko so pa naši volilci že zreli, da razumejo, da opozicijski voditelji sami vedo, da njihova lista ne bo mogla zmagati.

Nezadovoljstvo s sporazumom JNS z Mačkovići je na Jesenicah v vrstah JNS vedno večje. Še vedno se širijo govornice v obrambo resnega dr. Obersnela, češ da je izstopil iz JNS.

ZZD

Odpusti pri K. I. D. V zadnjem tednu je bilo pri KID odpuščenih blizu 100 delavcev, izmed katerih je bilo nesorazmerno veliko število članov ZZD. Organizaciji ZZD moramo priznati, da je storila takoj vse, da zaščiti svoje člane in jim pomaga. Ožji odbor je v petek 5. t. m. sklenil prve in najnujnejše sklepe. V nedeljo je pa bila sklicana izredna seja, na kateri je bilo med drugim sklenjeno, da se skliče 9. novembra zvečer širši sestanek delavstva, članov ZZD in njenih somišljenikov. Na ta shod so bile povabljene tudi žene in matere našega delavstva. Na shodu je kaplan g. Godina podal obširno poročilo o dosedanjih intervencijah

da se zlo zatre in odpravi. Poudarjamo, da to ni samo apel jeseniškega našega delavca, ampak vsega slovenskega naroda. Ker so najnovejše redukcije delavstva izšle iz dosedanje zgoraj opisane miselnosti vodstva KID, prosimo g. Westna, da se te redukcije takoj prekličejo.

Istovčasno apeliramo tudi na našo vlado, v katero ima slovenski narod in z njim naš slovenski delavec polno zaupanje. Mi našo vlado podpiramo, vlado pa tudi prosimo, da ona podpira in brani svoje ljudstvo, zlasti svoje najbednejše ljudstvo — delavca.

Dr. Albin Šmajd

je že od svojih dijaških let sredi javnega življenja. Zato ga pozna ne samo Gorenjska, marveč vsa Slovenija. Rojen je bil dne 25. februarja

Dr. Šmajd Albin, kandidat JRZ za naš okraj.

leta 1904. v Kranju. Njegov oče — kajzar in delavec — ga je poslal v kranjsko gimnazijo, ki jo je končal leta 1922. Že v svojih gimnazijskih letih je ustanavljal kulturno telesno organizacijo »Orel« in se v njej udeleževal kot predsednik

odsekov, srenje, okrožja in podzveze. Bil je tudi delaven član prosvetnih društev in katoliških dijaških organizacij v Kranju. V svojih dijaških letih je že začel dr. Šmajd nastopati tudi v politični areni in zagovarjal politiko SLS.

Po vstopu na vseučilišče v Ljubljani — za svoj študij si je izbral pravne nauke — je bil prvi predsednik katoliškega akademskega društva »Borbe«, zatem podpredsednik katoliškega akademskega društva »Danice« in je sicer aktivno sodeloval v Akademski zvezi in drugih akademskih društvih na ljubljanskem vseučilišču. V tem času je posegal močno tudi v politično življenje v kranjskem okraju, kjer je na številnih shodih razjasnjeval politiko SLS. Bil je tudi glavni tajnik Delavske zveze, ki je bila politična organizacija katoliškega delavstva. Bil je tudi predsednik Vincencijeve konference in predsednik Prosvetnega društva.

Po 6. januarju 1929 je dr. Šmajd ostal zvest politični smeri SLS in politiki voditelja dr. Korošca. Bil je strog opozicionalec ter ga je preganjal takratni režim.

Ko je nastala JRZ, je bil med prvimi njen član, postal tajnik krajevnega odbora v Radovljici, zatem podpredsednik in tajnik okrajnega odbora JRZ za radovljiški okraj in nazadnje pa predsednik krajevnega in predsednik okrajnega odbora, katera položaja še danes zavzema. Razen političnega udeleževanja je beležiti dr. Šmajdovo delo tudi na kulturno prosvetnem polju. Je podstarešina gasilske župe v Radovljici ter član osrednjega odbora.

Markež Valentin

župan mestne občine jeseniške je kot namestnik najbolj vidna osebnost jeseniškega prosvetnega in kulturnega življenja, ki ga je že za mlada popolnoma zajelo in pritegnilo vase, kjer je s svojimi sposobnostmi kmalu stal na vodilnih mestih ter si s svojim delovanjem pridobil veliko veljavo in vplivnost. (Ob zaključku uredništva smo zvedeli, da kandidira na fašistični opozicijski listi za radovljiški okraj g. dr. A. Stanovnik z namestnikom g. Perkom V., znanim marksističnim županom na Koroški Beli.)

Rojen 11. februarja leta 1894. je že kot otrok, ki je zrasel iz številne kmečke, znane katoliške družine, kazal izrazite sposobnosti, ki so se pozneje v njegovih mladeniških letih razvile v udarno idejno jasnost v rastočem »Orlu«. Po prevratnih dneh ga vidimo v prvih vrstah kulturno prosvetnih borcev, ki so čistili gorenjski kot vse tuje kulturne navlake in zidali novo samoniklo stavbo slovenske prosvete.

Njegova najlepša črta, ki ga je vseskozi odlikovala, je bil kremenit značaj, globoka vernost in socialni čut. S takimi vrtilinami oboroženi mož je delal sredi sajastih Jesenic, nikoli truden, zmerom pripravljeno boriti se proti krivici in nasilju, s čimer je lajšal življenjsko trdoto slovenskemu delavcu in kmetu.

Tako pojeklenel in iz hudega zrasel je stopil končno na čelo jeseniške občine, ki ji je že v

dveh pičlih letih dal pečat splošnega napredka in gospodarskega ravnovesja. Na tem mestu ga

Markež Valentin, namestnik kandidata JRZ.

je dohitela odločna želja predstavnikov gorenjskega ljudstva, da stopi na njegovo čelo kot namestnik kandidata za radovljiški okraj.

Zmagali bomo mi!

Volilna borba za zmago v predstojećih volitvah stopa iz posvetovalnih sob posameznih političnih grup v javnost pred volilce. Volilna razgibanost je v našem okraju bila že od nekdaj močna, vendar pa nikdar tako, kakor za sedanje volitve, zlasti pa to drži za Jesenice. Volilna borba dobiva že ostrejše oblike zlasti v delavskih vrstah. Nekateri marksistični politični prenapetosti so mnenja, da vladajo na Jesenicah razmere še iz l. 1920. Takrat so s pomočjo nekaterih strahopetcev — obratovodij KID uganjali umazani teror med delavstvom, katerega se delavstvo še danes dobro spominja. Kdor ni trobil v njihov politični rog, je bil v tovarni diskvalificiran od zakonitega predstavnika — obratnega zaupnika. Krivice, ki so se dogajale pridnemu in vestnemu delavstvu, čeprav morda ni bil v naših vrstah, še niso pozabljene. V nekaterih obratih so ostanki marksizma na Jesenicah mnenja, da je sedanja politična borba zanje zopet ugodna prilika, uveljaviti se in so se zato spozabili ter skušajo med delavstvom uganjati teror ter jih strahovati, da bi sledili njihovim političnim ciljem. Toda položaj je danes drugačen, ker je delavska organizacija ZZD znala poiskati pravice svojemu delavstvu v obratih. KID je na intervencijo razširila v slehernem svojem obratu letak, na katerem zahteva, da se politika v obratih, zlasti med delom preneha.

Če so se priprave in delo v naših vrstah za katere koli politične volitve vršile v veselju in navdušenju ter v trdi zavesti za zmago, potem so predstojećee volitve prav gotovo tiste, v katere stopa naše volilstvo disciplinirano v pogumu v politično borbo s trdno zavestjo, da mu je zmaga že vnaprej zagotovljena. Naš trud pa je mnogo otlajšan v delu sedanje vlade. Nam ni treba obljubljeni, kaj bomo šele storili za posamezne stanove v Sloveniji ali državi, ampak mi samo govorimo o že izvršenih dejanjih za dobrobit slovenskega življa. Mi dobro čutimo, da je ogromna večina slovenskega kapitala v nam nasprotnih rokah, vendar smo si znali v trdem dnevnem delu v stanovskih korporacijah ustvariti pri odločujočih činiteljih mnenje, da predstavljamo veliko večino slovenskega delovnega ljudstva, ki je pogonska in edino ustvarjajoča narodna sila. Ni nam treba tolmačiti posameznih zakonov, ki so izšli v zadnjih treh letih delavnemu ljudstvu v dobro. Omenimo samo to, da nihče iz vrst stvarnih strokovničarjev ne more zanikati dejstva, da bi slovenski delavski upokojenec ne prejemal danes skoraj gotovo nobene pokojnine več, če bi sedanja vlada na radikalen način to nevarnost ne odpravila. Sanacija bratovskih skladnic je izvršena na tako trdni podlagi, da se nobenemu slovenskemu upokojencu ni treba bati, da bi izgubil zaslužen pokojnino.

Ena izmed silno važnih točk, pred katero so obmolknili vsi tako imenovani zagovorniki delavskih interesov, je uredba o najmanjših plačah, katero naj delavstvo prejema v Sloveniji, in uredba o sklepanju kolektivnih pogodb. Ne povemo prav nič novega, če trdimo, da je marksizem, ki ima še danes po naši milosti v rokah uradne gospodarske inštitucije delavskega stanu, v vseh političnih gibanjih delal tesno z JNSarsko grupacijo in celo desetletje obljubljal delavstvu, obrtniku in malemu kmetu nebena na zemlji, tam pa, kjer je bilo treba, da se praktično izkažejo, so odpovedali. V predzadnjih volitvah za poslance se delavstvo še prav dobro spominja, da je bila po zakulisnem političnem sporazumu med marksističnimi predstavniki in zastopniki JNS, ki so imeli pri vodstvu KID močan vpliv, skle-

njena deset ali dvanajst dni pred volitvami kolektivna pogodba, katera pa je bila teden po volitvah zopet odpovedana. Igra, katero igra marksizem ob sodelovanju jugoslovaskih unitaristov, je slovenskemu delavstvu poznana stvar in se ob teh volitvah temu bratskemu objemu, v katerega so si padli v bojazni, da se rešijo politične smrti ter se obesili na vrat hrvaškimi federalistom, samo še zabava in smeji. Zadnje državnozborske volitve, v katerih je delavstvo od marksistov prisiljeno volilo JNS, so poleg zadnjih občinskih volitev dokazale, da se nam ni treba prav nikogar bati. Kakor je bila pri občinskih volitvah tepena ljudsko frontaška skupina od poštenega slovenskega delavca in obrtnika, tako bo tudi brez ozira na položaj zmagal naš volilec na Jesenicah. Dokazal bo, da je že obračunal z nasprotniki in bo ta obračun samo še ponovil.

Naš okraj lahko imenujemo industrijski okraj. Malenkostno je število tistih, ki so popolnoma odvisni sami od sebe. Bajtar, delavec in obrtnik domujeta v radovljiškem okraju. Če so se v mešanici ideologij in gledanj na praktične rešitve gospodarskih interesov delovnih ustanov od komunistov pa do najbolj zagrizenih nacionalistov združili proti nam, samo da bi dosegli politične koristi, tedaj mi povemo, da smo politično dovolj dozoreli in razumemo, kolike važnosti so volitve, v katerih se volijo ljudski predstavniki. Ne smatramo politike za to, da preganjamo nasprotnike (če ni zašel preko svojih mej v našo škodo) in uganjamo umazano, od delovnega ljudstva že tolikokrat opsovano in obsojeno demagogijo, ki je doprinesla delavskemu življu že dovolj gospodarske škode. Mi se zavedamo, da je parlament institucija, kjer se v okviru ustave morajo reševati samo gospodarski interesi posameznih stanov. S tega vidika, da pomenijo predstojećee volitve zlasti za nas Slovence velik kulturni boj — plebiscit, v katerem bomo kakor že mnogokrat dokazali, da v Sloveniji vršimo koristno delo absolutne večine in da je želja naših delavnih stanov, da ima delo in možnost borbe za svoj gospodarski dvig, zato si je znalo iz svojih vrst postaviti može, ki te težnje razumejo in jih bodo znali kot bodoči poslanci v naše skupno slovensko dobro zastopati. Dobra volja in veselje, s katerim smo stopili v volilno akcijo, nas bo spremljala do dneva volitev, ko bomo dokazali nasprotnikom, da se zavedamo položaja in ga bomo znali izkoristiti. **Zato bomo vsak na svojem mestu v navdušenju vršili boj in z veseljem, kakor je dejal naš voditelj g. dr. Korošec, šli po svojo ponovno zmago.**

Cerkveni vestnik

Poroke: 6. novembra: Kozjek Vincenc, tovarniški delavec, pod Mežakljo, in Ravnik Ivana, hči tovarniškega delavca, Vrtna ulica 1; 6. novembra: Močnik Ignac, tovarniški delavec, Aljaževa 4, in Ferbežar Antonija, vezilja, Aljaževa 4.

Umrlji: 28. oktobra Ivana Košnik, hči tovarniškega delavca, Jesenice, stara 6 dni; 29. oktobra: Franc Zupan, železničar, Jesenice, star 47 let; 31. oktobra: Marija Volčič, vdova po tovarniškem delavcu, Jesenice, stara 62 let; 2. novembra Ivana Kutnik, žena tovarniškega delavca, Jesenice, stara 66 let; 6. novembra: Marija Jekovec, pletilja, Jesenice.

Ali ste poravnali naročnino?

v korist vseh delavcev, zlasti pa naših članov in somišljenikov. Na shod je prišel kandidat JRZ dr. A. Šmajd, ki so ga zborovalci burno pozdravili. G. kandidat je v kratkem nagovoru podal smernice, po katerih bo pomagal našemu delavstvu. K besedi se je javil tudi predsednik ZZD g. Preželj in tov. Gaser, ki sta oba pozivala delavstvo, naj se v svojo korist močno oklepa organizacije ZZD. Vsekakor se uspehi teh intervencij že čutijo. Merodajni činitelj KID je izjavil, da so sedaj redukcije vsaj do pomladi prekinjene. O nadaljnjem razvoju intervencij in njih uspehih bo delavstvo sproti obveščeno po zaupnikih in na članskih sestankih. Opozarjamo delavstvo, da se zaradi lastnih interesov udeležuje sestankov svoje organizacije ZZD polnoštevilno. Tudi od naše discipliniranosti, enotnosti in številnosti so zelo odvisni uspehi v delavsko korist. Po končanih intervencijah bomo objavili daljše izčrpno poročilo o vsebini in potek naših intervencij. Za naše jeseniško delavstvo se je zlasti močno zavzel kandidat za okraj Radovljico na listi JRZ g. dr. A. Šmajd. ZZD izreka tudi zahvalo okrajni organizaciji JRZ, ki se je na zaupniškem sestanku 6. novembra na Jesenicah tako odločno potegnila za naše delavstvo.

Umor Marije Jekovec. V nedeljo 6. novembra okoli polnoči je tovarniški delavec Vilman Janko na svojem domu z revolverjem ustrelil pletiljo Marijo Jekovec, ki je bila znana kot pošteno dekle, v tovarni (v Radovljici) pa kot vestna in spoštovana delavka. Tega ne bi mogli trditi o njeni družini, v katero je zašla in ki jo je potegnila deloma že v svoje vrste. Usodnega dne je manjša družba popivala v gostilni Mulej na Javorniku, nato pa šli še na Vilmanovo stanovanje in tam nadaljevali popivanje. Ob nekem čisto navadnem stavku, ki ga je spregovorila Jekovecova, je segel Vilman pod zglatve na svoji postelji, kjer je sedel, izvlekel revolver, nameril na Jekovecovo in ustrelil. Zadel jo je pod levo ramo v srčno žilo in prestrelil tudi pljuča. Rana je bila smrtna in nobena zdravniška pomoč ne bi bila pomagala. Po 20 minutah je Jekovecova izdihnila. Prepeljali so jo v mrtvašnico jeseniškega pokopališča, kjer je bila v torek 8. novembra pokopana. Morilca Vilmana so obdržali na policiji in ga zaslišali, nato pa predali sodišču v

Kranjski gori. To so sadovi na eni strani slabe družine, na drugi strani pa brezverske vzgoje mladine.

Blagoslovitev temeljnega kamna za mestno zavetišče na Pisarjih na Jesenicah bo v nedeljo 20. novembra po 10. sv. maši, torej okoli 11. ure. Ugodno jesensko vreme in skrbnost g. Belcijana, ki zavetišče zida, je pripomogla k tej pospešeni gradnji. K slovesnosti blagoslovitve vabljeni vsi tukajšnji uradi in vse občinstvo.

Jeseniškemu prebivalstvu!

Po izdanih odredbah za zaščito prebivalstva pred plinskimi napadi bo občina Jesenice zbirala naročila za nabavo plinskih mask. Naročijo se lahko med uradnimi urami v obč. uradu na Jesenicah, Gosposvetska cesta 15. Cena plinske maske je 120 din, v kateri pa niso vračunani prevozní stroški. Občina bo maske naročila samo proti vnaprejšnjemu plačilu. Prevozní stroški, ki bodo znašali okrog dva din za kos, se bodo računali pri oddaji mask. **Uprava občine Jesenice.**

Slavko Savinšek:

Med Mežakljo in Mirco

(Dalje)

Še koj sam, Dreja?«

»Anice ni bilo.«

»Najbrž je tudi ne bo. Kar pojdiva!«

»Marjanica, še malo počakajva! Do devetih, morda le še pride; gotovo jo je kaj zadržalo!«

»Jo je! Semkaj je gotovo ne bo!«

»Kako to veš?«

»Saj sem jo srečala!«

»Ko sem šla doli, in zdaj nazaj grede.«

»Kam pa je šla?«

»Nikamor.«

»Čemu v ugankah govoriš? Ali ti je kaj rekla?«

»Ni imela časa.«

»Marjanica, ne muči me! Povej mi, kje si jo videla?«

»Pred Dvorcem se sprehaja s Hladnikom, veš, tistim trgovcem, ki je letos pričel trgovino.«

»Morda ima kaj oprávka z njim?«

»No, pa vendar zato ne bi bilo treba cele ure. Ko sem šla k šivilji, sta že govorila; zdaj pa, ko sem se vračala, sta še vedno hodila doli in gori pod kostanji in čudno veliko sta se imela povedati. Anica se je smejala, on ji pa je pripovedoval. — Dreja, ti si prepust zanjo!«

Čutila je, da je Drejeva roka, ki je je vtaknila v podpazduho, vztrepetala.

»Mislim, da me ni videla, jaz pa tudi nisem hotela pozdraviti, da ne bi morda mislila, da si me ti na ogled poslala.«

Dreja jo je potegnil s seboj na cesto, od koder je prišla.

»Ali ne greva domov, Dreja?«

»Ne šel!«

»Pa pojdiva kam drugam! Čemu tu doli?«

»Tako!«

»Ali ti je hudo, Dreja?«

»Zaradi Anice?«

Dreja molči. Molče korakata, bratec in sestrica. Kakor bi se bilo njej zgodilo, tako jo v srcu boli Drejev obraz.

»Nikar si ne ženi k srcu, Dreja! Saj je mogoče bolje tako! Ni te vredna!«

Dreja si molče našteje cigareto. Marjanica pa čuti, da bi bilo najbolje, ko bi molčala. Ali sestra v njej ne zmore molka.

»Glej, Dreja, nisem ti hotela prigovarjati vse te dni, odkar si doma. Samo, kar sem ti pisala. Mislila sem: sam bo videl, sam sodil in presodil. Pa nisi videl nič in slabo si presodil. Ljubezen te je zmagala in topla beseda. Vem, kako zna Anica z roko pogladiti. Sam si mi pravil. Pa te je pogladila preko oči, da si slep, in po ušesih ti je šla z roko, da si gluha. Vsi vidijo in slišijo, samo ti ne, Dreja!«

»Ne morem, Marjanica!«

»Pa zdaj moraš! Veš, tudi jaz sem branila njo in tebe pred materjo in očetom, dolgo že. Ker že dolgo sta proti Anici oba. Zadnje čase pa ne morem več, ker sem preveč zvedela. In verjamem. Saj sem sama videla. Nisem ti še pravila. Pred kratkim sta se Jože in Grega stepla zaradi nje. In ko sta bila oba po obrazu krvava, je Jožeta na ustnice poljubila. Jaz ga ne bi, četudi bi se tepel zame, ako ga ne bi ljubila.«

»Kdaj je to bilo?«

»Na velikonočni ponedeljek. Ali ti ni nič povedala? Saj se rada ponaša, da se fantje tepejo zanjo!«

»Ni rekla ničesar!«

V Dreji se je nemo lomila bolečina. Prižgal si je že drugo cigareto in hitel je dalje urno, da ga je Marjanica komaj dohajala.

(Dalje prihodnjije)

*Varno
naložite svoj
denar*

HRANILNICA IN POSOJILNICA NA JESENICAH

obrestuje vse stare in nove vloge po 4%. Nove vezane pa po 5%. Vaš denar je varno naložen pri njej. Zanj garansirajo hranilnične rezerve, kakor tudi vsi zadržni člani z vsem svojim premoženjem. Najmanj stokratna je ta garancija.

50% popust delavcem pri obiskih predstav v obeh narodnih gledališčih.

Na prošnjo prosvetnega odseka Delavske zbornice v Ljubljani je uprava Narodnega gledališča (drame in opere) dovolila 50% popust za obisk gledaliških predstav vsem delavcem, ki so člani strokovnih in kulturnih organizacij, registriranih pri Delavski zbornici. Delavci naj se poslužijo teh ugodnosti, ki bodo po izjavi gledališke uprave z novim letom usahnile, če se bo izkazalo, da kljub znatnemu popustu delavci ne zahajajo v večjem številu v gledališče. Potrdilo, s katerim se kupi pri gledališki blagajni polovična vstopnica, dobijo člani ZZD v svoji centrali v Ljubljani, Čopova ulica 1 (Del. zbornica).

Minister Cvetković se je odločil, da mora rešiti vprašanje preskrbe naroda z zdravili. Ker so pri nas zdravila odločno predraga in jih siromašni sloji ne morejo kupovati, če niso člani bolniških blagajn, je minister imenoval komisijo, ki bo vsestransko proučila in ugotovila, zakaj so zdravila tako draga.

Za elektriko

vse najcenejše in ugodnejše pri

Jože Markez

elektrotehnično podjetje

Jesenice, Murova, tel. 605

Pijte in jejte poceni in dobro

Kdor hoče poceni jesti, pride

v Krekov dom

Kdor hoče dobro jesti, se abonira

v Ljudski kuhinji

Kdor hoče dobro in poceni piti, mora priti

v Katakombe

Prišla je velika količina izbornih vin. Vsak se lahko sam prepriča, da je to resnica